

§ 4 Verksamhetsberättelse för kulturförvaltningen 2019

Dnr 1.1/92/2020

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från förvaltningen:

- 1) att godkänna och överlämna årsredovisning med bokslut 2019 till kommunstyrelsen
- 2) att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 1,4 mnkr avseende icke förbrukade investeringsmedel inom satsningen för ytterstadsbibliotek
- 3) att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 1,3 mnkr avseende icke förbrukade investeringsmedel inom trygghetsinvesteringen inom Stockholms stadsbibliotek
- 4) att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 4,0 mnkr avseende icke förbrukade investeringsmedel inom Liljevalchs tillbyggnad
- 5) att förklara besluten omedelbart justerade

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2020-02-07.

Sammanfattning

Förvaltningen uppvisar hög måluppfyllelse och många goda resultat trots påverkan av det pågående omställningsarbetet.

Arbetet med att ta fram ett kulturstrategiskt program i samarbete berörda nämnder och bolagsstyrelser och i samråd med kommunstyrelsen har pågått under året. Förväntat resultat är att stadens förvaltningar och bolag i samverkan med andra parter utvecklar och etablerar kulturverksamhet som når allt fler med ett kvalitativt kulturutbud.

I samband med förvaltningens omställningsarbete bildades en ny stadsutvecklingsenhet inom den kulturstrategiska staben i september 2019. Stadsplanering och kulturetableringar har varit två prioriterade områden för den nya enheten. Kulturens positioner i stadsplaneringen förbättras genom ökad samverkan mellan kulturstrategi, kulturliv och kulturmiljö.

En justering av stödsystemet till det fria kultur- och föreningslivet är framtagen och beslutad. Justeringarna förväntas skapa bättre förutsättningar för att stödja kulturetableringar och ungas kulturskapande. Kulturstrategiska stabens stödgivning och kulturlotsning når ut brett till stockholmarna och stadens kulturaktörer.

Kulturskolan har under 2019 genomfört en omorganisation som

innebar bildandet av fler och mindre geografiska enheter som motsvarar stadens stadsdelsområden. Detta förväntas underlätta en samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Kulturskolan har under året fokuserat på att utveckla sina arbetssätt för att skapa bättre förutsättningar att ge fler barn och unga möjligheten att delta i verksamheten. El Sistemaverksamheten har utökats med nya platser och satsningen på Tvåornas kör har varit framgångsrik.

Under 2019 samlades stadens verksamheter för offentlig konst i en organisation inom avdelningen Museer och konst (tidigare Stadsmuseiavdelningen). Den nya organisationen stärker förutsättningarna för att stockholmarna ska kunna möta den allra bästa konsten runt om i staden. 2019 har varit ett intensivt år inom Museer och konst då Stadsmuseet återinvigdes efter mer än fyra års stängning. Medeltidsmuseet fortsätter att attrahera många besökare.

Stockholms stadsbibliotek har under året genomfört en omställning där högsta prioritet för avdelningen har varit att förbättra styr- och arbetsformerna. Samtidigt har avdelningens samtliga bibliotek fortsatt att arbeta för att utifrån beslutade mål ge stockholmarna spännande och nytänkande biblioteksverksamheter med en god spridning över staden. En viktig del i utvecklingsarbetet är satsningen på UX, User Experience, som är en metod för att involvera besökarna i verksamhetsutvecklingen.

Liljevalchs Vårsalong som med råge överträffade sitt mål på 90 000 besökare hade i år 106 755 besökare och Evenemangsavdelningen redovisade ett publikrekord på över 1,2 miljon besök på samtliga scener för sommarens båda festivaler. Kulturnatten slog rekord med 170 deltagande institutioner och aktörer.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från förvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) enligt följande:

”Verksamhetsberättelsen för år 2018 är en upplyftande läsning. Alla tiders publikrekord på Liljevalchs varvas med allt fler elever på kulturskolan. Som en röd tråd genom ärendet går även de satsningar som gjorts i ytterstaden. 2018 har varit ett produktivt år med flera nya satsningar.

I dagarna har Stockholms kvinnohistoriska museum invigning. Hundra nya ateljéer har tillkommit, bland annat i Östberga och Vällingby. En särskild satsning på offentlig konst i ytterstaden gjordes under 2018. Kulturskolans resurscenter firade dessutom 20-årsjubileum.

Stadsbiblioteket vid Odenplan slår även rekord i antal besök, samtidigt som ett allaktivitetshus med bibliotek öppnar i Östberga. Stadsbibliotekets lokala enheter har haft ett samarbete med berörda stadsdelar, fritidsgårdar, skolor och lokala brottsförebyggande råd för att komma framåt i trygghetsarbetet vilket gett en tydlig positiv effekt i biblioteksmiljön. Såväl kulturnatt som kulturfestival slog rekord samtidigt som antalet brott minskat kraftigt.

Det är en verksamhetsberättelse med hög måluppfyllelse och ett effektivt användande av skattemedlen. På grund av de stora nedskärningar i kulturbudgeten 2019 är risken överhängande att nästa års verksamhetsberättelse får en helt annan prägel, med både lägre ambitioner, färre uppfyllda mål och en ekonomi som inte går ihop.”

Nu vet vi resultaten och även om verksamhetsberättelsen visar upp många av de goda verksamheter som en hårt kämpande personal genomför så är det uppenbart att dessa insatser sker i stark politisk motvind.

Den budget som den borgerliga majoriteten drev igenom innebar historiskt stora sparkrav på just kulturen. Något har dessa under året kunnat mildras till följd av statliga satsningar på exempelvis bibliotek och kulturskola men resultatet är ändå uppenbart för alla som följt utvecklingen under 2019.

Vi har betydande åsikter om hur målen bedöms uppfyllda samtidigt som dels viktiga nyckeltal visar på sämre tillgänglighet och dels viktiga verksamhetsinsatser avvecklats. Nedan redovisar vi några av dessa synpunkter:

Resultat av borgerlig kulturpolitik 1

Bibliotek för färre

Det är uppenbart att biblioteksverksamheten drabbats hårt till följd av högermajoritetens historiskt stora sparkrav. Samtidigt som befolkningen ökat i staden med 12 000 nya invånare har biblioteken minskat öppethållandet med 8 %. Personalstyrkan har minskats med 40-talet medarbetare. Det är uppenbart att bibliotekens förmåga att ge medborgarna en god service och hög tillgänglighet till kultur därmed har minskat. Det är även uppenbart att detta försvårar arbetet för ökad trygghet, trots det höga tonläge som majoriteten har i denna fråga. Förra mandatperioden bedrevs ett framgångsrikt arbete med att vända en stökig situation på Bredängs bibliotek med en genomtänkt förstärkning av personal. Nu sker i stället en nedskärning.

Som en logisk följd av detta har också besöken och utlåningen på biblioteken minskat. Flera stadsdelar har fått se sämre service genom kraftigt begränsat öppethållande. Och konsekvenserna till följd av 2019 års budget tar inte slut där. Tvärtom har biblioteket nyligen redovisat att om man ska klara nyanställningar som behövs för att kunna kompensera för gjorda neddragningar under 2019 måste man kraftigt reducera budgeten för mediainköp. Borgerliga politiker brukar prata om att staden ska ägna sig åt kärnverksamheter. Uppenbarligen anser man inte att böcker, i analog och digital form, är att betrakta som kärnverksamhet för biblioteken. Vi delar inte den uppfattningen och anser tvärtom att detta sparkrav visar att bibliotekens verksamhet har drabbats hårt av sparkraven och att det allvarligt hotar tillgängligheten till litteratur.

Vi beklagar också att den borgerliga majoriteten nu skrinlagt alla ambitioner för stadsbibliotekets utveckling i och med att en nödvändig upprustning och utveckling av Asplundshuset ersatts av en i bästa fall tillfällig underhållsplan.

Flytten av Internationella Biblioteket har inneburit att låneverksamhet har legat nere samtidigt som informationen brustit med stor risk för att tappa såväl låntagare som förtroendet för folkbibliotekens tillgänglighet för andra språkområden.

Med detta sagt är vi ändå allra mest oroad över den ambitionssänkning som uppenbarligen tvingats fram när det gäller att stimulera barn och ungdomars läsande. Tillsammans med de kraftiga sparkrav som den politiska

majoriteten lagt på skola och förskola under 2020 riskerar detta få långsiktiga och allvarliga konsekvenser för läsandet och barn och ungdomars kunskapsinhämtning. Det framgår inte av verksamhetsberättelsen men man behöver inte göra många biblioteksbesök för att höra om sorgen som personalen upplever kring att av ekonomiska skäl ha tvingats upphöra med exempelvis skolbesök, bok-kollon och bok-klubbar. Förskolans biblioteksbesök sägs vara prioriterade men inte ens en uttalad prioritering har gjort att verksamheten mött en lika omfattande verksamhet som tidigare.

Det är uppenbart att målen för bibliotekens verksamheter inte kan sägas vara uppfyllda. Det är uppenbart att staden kan och borde ha högre ambitioner än så här. Det är uppenbart att det behövs en ny politik som ger biblioteken goda förutsättningar.

Resultat av borgerlig kulturpolitik 2 **Kulturskola för färre**

I verksamhetsberättelsen framgår att kulturskolan analyserat vilka resultat och effekter av tidigare insatser givit i syfte att nå fler och bredare målgrupper. Det konstateras att avgiftsmodellen från 2015 inte enbart i sig bidrar till ökat deltagande i de stadsdelar där deltagandet traditionellt varit lägre. Det behövs också att kulturskolan är uppsökande, tillgänglig och avgiftsfri.

Det var också bakgrunden till att det under förra mandatperioden såväl sänktes avgifter som utökades antal platser. Den största ökningen skedde i den avgiftsfria verksamheten med syfte att få fler att prova på men även den reguljära verksamheten utökades för att svara mot ett ökat behov. Under förra mandatperioden utökades totalt antalet platser med 41 %.

2019 minskade tvärtom antalet platser med 4360 eller med 11 %. Det kan inte förklaras med någon annan bakgrund än att den borgerliga budgeten innebar ett kraftigt sparbetning. Än värre är då att det är bland de det är i den avgiftsbefriade verksamheterna de största neddragningarna skett. Om förvaltningens analys visar att denna är viktig för att bryta snedrekryteringen till kulturskolan blir det ju än mer obegripligt att det är just där antalet platser minskat som allra mest, med 24 %.

Med sämre tillgänglighet även till de avgiftsbelagda kurserna riskerar det att förstärka social snedrekrytering än

mer. Resursstarka grupper har en tendens att vara snabbast till anmälningsformulären och när anmälningsprocessen dessutom tekniskt fallerat riskerar många barn som skulle vilja gå på kulturskolan att falla ut.

Det är uppenbart att målen för kulturskolans verksamheter inte kan sägas vara uppfyllda. Det är uppenbart att staden kan och borde ha högre ambitioner än så här. Det är uppenbart att det behövs en ny politik som ger kulturskolan goda förutsättningar.

Resultat av borgerlig kulturpolitik 3

Fritt kulturliv för färre

Under året har stadens kulturstöd setts över. Det är bra och regelverket ger möjlighet för fler verksamheter att söka kulturstöd. Samtidigt har budgeten för kulturstödet kraftigt begränsats. Genom att vara väldigt restriktiv mot nya sökanden har förvisso kritik mot den sänkta budgeten kunnat undvikas men det gör också det nya stödsystemet mer ihåligt.

Samtidigt har anslagen även till studieförbund och samlingslokaler begränsats respektive minskats. Effekten av begränsade budgetar syns inte alltid direkt eftersom det är aktörer som in i det längsta försöker upprätthålla verksamheten med egna medel och eget arbete.

Men på lång sikt är det stor riska att det fria kulturlivet både blir lite mindre fritt och mindre till omfattning. Det är en utveckling som vore dåligt för Stockholm och vi förespråkade därför en annan politik.

Resultat av borgerlig kulturpolitik 4

En bra personalpolitik för färre

Vi vill tacka alla medarbetare som mitt i den kaotiska verksamhet som 2019 utgjort försökt göra ett bra arbete. Vi lider med er och kommer göra allt för att förutsättningarna för att göra ett bra arbete åter ska bli bra. Vi förstår att det faktum att målet om att ”Kulturförvaltningen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare...” anses helt uppfyllt kan uppfattas som provokativt.

Det är bra att förvaltningen ändå ser att många medarbetare till följd av den borgerliga kulturbudgeten upplevt oro och frustration och att detta riskerar leda till sämre resultat i kommande medarbetarenkäter.

Det är uppenbart att mycket behöver göras för att staden åter ska bli en attraktiv arbetsgivare för kultursektorn. Grundläggande är att visa tillit till er som jobbar i våra verksamheter och ge er en budget som ger förutsättningar att uppfylla de högt ställda mål både vi och ni har för att kulturen ska vara tillgänglig för alla.

Ersättaryttrande

Sofia Lundin (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S).